Զ. ՏԱՐԻ 1567 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ԱՐԵԳ 4381 — Հ. Տ. 24 ՄԱՐՏ 1889 — Ն. Տ. 5 ԱՊՐԻԼ 1889 — ՀԻՃՐ. 4 ՇԱՊԱՆ 1306 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՌ ՈՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آروله‌جق غزتهسی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան	արծաթ	160
» »	Վեցամսեայ	»	»	80
» »	Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց »	Տարեկան	»	»	200
» »	Վեցամսեայ	»	»	100
Օտար երկիրներէ տարեկան			Ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»		28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տեղեկութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չառնուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ՄԱՐՏ, 1889

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐՄԱՆԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Անցեալ օր լրագրոյս մէջ հրատարակեցինք Տ. Բ. Ասլանեան Էֆէնտիի մէկ յօդուածը «Գերմանական Դաղթման» վրայ։ Շրջակայ երկիրներու, մանաւանդ Ֆրանսայի հետ բաղդատմամբ, Գերմանիա անբարեբախտ և աղքատ երկիր է, մինչ Գերմանը յոյժ բազմաձիւն ժողովուրդ մ'են։ Թուրքիոյ մէջ գործունէութեան բաց ասպարէզ մը տեսնելով, բնական է որ Գերմանը քաղաքական և հաղորդակցական նոր դիրութիւններէն օգտին՝ գաղթականութեամբ և շահագիտական ձեռնարկութեամբ Թուրքիոյ հետ կապուելու և Թուրքիոյ մէջ հաստատուելու համար։ Անցեալները մեր թղթակիցը ուշադրութիւն կը հրաւիրէին Ամասիոյ կողմը գերման գաղթականութեան վայելած յաջողութեան վրայ, և Պ. Բաուլլայի ձեռամբ Փոքր Ասիոյ երկաթուղիայ շինութեան արտօնութեան ստացումը կարեւոր իրողութիւն մ'է, որոյ նշանակութիւնը չենք կարծեր որ մերոյներից ուշադրութենէն վրիպած լինի։ Մեր այս նոր դրացիներէն չվնասուելու միակ միջոցն է անոնց ներկայութենէն օգուտ քաղելու հնարքը գտնել։ Արեւելեան երկաթուղեաց միացմամբ հաղորդակցութեան մտած ենք ամենէն առաջ գերմանախօս, եթէ ոչ գերմանական, երկիրներու հետ։ Կայս. կառավարութիւնը, ճշմարտապէս հայրենասէր նկատմամբ մը, պայման կը դնէ՝ ամեն արտօնութեան մէջ զրոս օտարազգիներու կը չնորհէ՝ որպէս զի գործածելի պաշտօնեից մէկ մեծ մասը բնիկներ լինին։ Հետեւապէս, օտար դրամագլխոց Թուրքիոյ մէջ մուտ դրանելէն Թուրքիայի անհատներ ևս կրնան օգտիլ, եթէ լեզուագիտութեան և գործոց վարժութեան բաւական պաշար մ'ունենան։ Կը գանգատուի թէ դպրոցէ եկած շատ մը պատանիք և երիտասարդք անգործ կը մնան։ Մեծ գործեր, շահեր, ձեռնարկութիւններ ո՛րչափ աւելնան երկրին մէջ, այնչափ աւելի պիտի խնդրուին աշխատողներ, մշաքով թէ ձեռքով։ Ազգ. Վարչութեան, թաղական խորհրդոց, դաւառական վարչութենից և նոյն իսկ ամեն զաւակասէր ծնողաց համար ուշադրաւ խնդիր մը կայ հոս։—մեր նոր սերունդները պատրաստել այնպիսի կրթութեամբ մը որ Արեւելից ստացած նոր գործունէութեան մէջ կենաց պայքարն յաջողացնն պայմաններով մղելու կարող լինին։ Մրցում, պայքար, հացի կռիւ, այս է այժմեան կեանքն։ Եթէ երկնային արքայութիւնն անդամ յետամնացներուն և տկարներուն չէ, զի «Արքայութիւն Երկնից բռնադատի, և բռունք յափշտակեն զնա», մեր ժողովրդեան նիւթական բարեկեցութիւնն առանց ծանր աշխատանաց, առանց կարեւոր զոհողութեանց չի կրնար ապահովիլ։ Աշխատութեան վարժ միտքերու և ձեռքերու համար արեւելեան այս կոյս երկրին մէջ ո՞րչափ գործ կայ։ բայց աշխատաւորներ պատրաստել պէտք է գիտնանք։ «Հունձք բազում են և մշակք սակաւ»։ Գերմանը և Հրեայք կը վազեն կուգան հնձոց ճոխ մաս մը գրաւելու։ Բայց մեր ժողովուրդն, իբրեւ երկրին բնիկ տարրն, իբրեւ երկրին բնական և ընկերական հանգամանաց մատէն վարժուած տարր մը, օտարին վրայ մեծ առաւելութիւններ ունի, եթէ խմացական և արհեստական կարեւոր պատրաստութիւն ևս ունենայ նորա դէմ մրցելու համար։ Այս առաջիկայ պայքարին մէջ գործածելի զէնքերէն մին ալ պիտի լինի գերմաներէնի ծանօթութիւնն։

Երբ Թուրքիոյ մէջ խալերէնն էր տիրող եւրոպական լեզուն, մեր հայ-հռոմէական ազգակիցք մեզմէ աւելի փոյթ կը տանէին խալերէնի ուսման։ Երբ Ֆրանսերէնն յաջողեց խալերէնին, մեր հայ-հռոմէական ազգակցայ մէջ Ֆրանսագէտներ համեմատապէս աւելի գտնուեցան քան մեր մէջ։ Հայ-հռոմէական երիտասարդութիւնը մասնաւոր դիրութիւն մ'ունէր Ֆրանսերէն գործածելու։ Հիմակ ալ որ գերմաներէնը մասամբ Ֆրանսերէնի տեղը կը բռնէ իբրեւ առեւտրական լեզու, Հայ-Հռոմէականք իրենց Ս. Յակոբայ վարժարանին մէջ ժամանակ մ'ի վեր պարտաւորիչ ըրած են գերմաներէնն, և Միխիթարեան Հայց վարժարանին մէջ գերմաներէն կ'աւանդուի, մինչ մեր ո՛չ մէկ վարժարանին մէջ տակաւին պարտաւորիչ է գերմաներէն, և հազիւ մէկ կամ երկու վարժարան կրնայ ցոյց տալիլ ուր կամաւոր ուսման առարկայ մը լինի։ Տիրող օտար լեզուն սովրելու փութաջանութենէն հայ-հռոմէական հասարակութիւնն ամեն ժամանակ օգտած է, և գիտուած իրողութիւն մ'է թէ՝ իւր թուոյն համեմատութեամբ՝ հայ-կաթոլիկ երիտասարդութիւնն հայ-լուսաւորչական երիտասարդութենէն աւելի աղէկ տեղ մը գրաւած է բնիկ և օտար հաստատութեանց ու ձեռնարկութեանց մէջ։ Աւելորդ է նշանակել թէ՝ իրեւ քաղաքակրթութեան գործիք՝ գերմաներէնը Ֆրանսերէնի կամ անգլերէնի չափ օգտակար է։ Նկատելի բանն ա՛յն է որ մեր վարժարանաց մէջ Ֆրանսերէնի աւանդումն ո՛չ միայն Ֆրանսերէնի քաղաքակրթական առաւելութեանց չնորհիւ է, այլ և ժամանակին տիրող քաղաքականութեան բերմամբ։ Եթէ Ֆրանսերէնի տեղ 30 տարի յառաջ մեր վարժարանաց յաստագրերուն մէջ անգլիերէն կամ գերմաներէն դրուէր, մեր արդի սերունդը նուազ ուսեալ չպիտի լինէր։ Բայց քանի որ մեր դպրոցական յաստագրաց մէջ եւրոպական լեզու մը դնելով օրուան քաղաքական պահանջումն ի հաշիւ կ'առնուէր, գերմաներէնն ևս այս տեսութեամբ այժմ իրաւունք մ'ունի զոր չենք կրնար անտես ընել անպատիժ։ Եթէ 30 տարի յառաջ օրուան քաղաքականութիւնը Ֆրանսականն էր, 15 տարիէ ի վեր ալ գերմանականն է օրուան քաղաքականութիւնը։ Կարեւորագոյն բանն այն է սակայն որ գերմաներէնն արեւելեան վաճառականութեան լեզուն կը դառնայ քիչ քիչ, և եթէ մեր զաւակաց կրթութեան ծրագիրը չմեկնելով ապագայն պէտք է ուսնանք մեր աչաց առջեւ, իրաւունք չունենք այսչափ անտարբեր կենալու գերմաներէնի ուսուցման, երբ՝ տիրող ցեղէն սկսեալ՝ զմեզ շրջապատող ամեն ազգեր սկսած են գերմաներէնը խնամով սովրեցնել իրենց զաւակաց։ Մասնաւորապէս ի Կ. Պոլիս և այն ասիական գաւառաց մէջ ընդ որս պիտի անցնի ապագայ ասիական մեծ երկաթուղին, գերմաներէնը մեծ ապագայ ունենալ կը թուի։ և մինչեւ իսկ եթէ Պաղրիարքարան, Ուսումնական Խորհուրդ, Կրթական Ցեղութիւն և ուրիշ ազգային իշխանութիւնք՝ ըստ իրենց բարի սովորութեան՝ բան մը չկարենան խորհիլ ու անօրինել այս մասին, ծնողքներն իրենք հոգ պէտք է տանին որ մեզապարտ զանցառութեամբ մը ապագայ բարգաւաճման դուռ մը չփակեն իրենց զաւակաց առջեւ։

Մեր նոր սերնդեան մէկ մեծ պակասութիւնն է արհեստի վարժութիւն բնաւ չունենալը։ Մեր վարժարանաց լուսագոյն աշակերտը երբ ուսումնասարտ կ'ելնէն՝ ապրուստի պատրաստ միջոց մը գտնելու պէտք ունին, մինչ խմացական կրթութիւն մը միայն ստացած են Դաստաւուրիւն, դրագրութիւն, գրագիտութիւն, բժշկութիւն, փաստաբանութիւն, ասոնք են այն ասպարէզներ զորս կուգան ընալ ամեն ուսումնասարտք եւ թերասք։ Բայց այս ասպարէզք իրենց բնութեամբ իսկ սահմանափակ են, մանաւանդ մեր ազգին համար, և ասոնք յառաջ կուգայ ուսեալ չքաւոր դաս մը (էլիթ-ը)։ Ցայսմիկ է թէ ուրիշ ազգերու մէջ եթէ տղայոց մէկ մասը դասական և գիտական ուսմանց ընթացքը կը շարունակէ միջնակարգ վարժարաններու, գիմնազիոներու կամ լիսէներու մէջ, ուրիշ մաս մը, և մեծագոյն մասը, բարձրագոյն նախակրթական ուսման կը լծորդէ արհեստական կրթութիւն մը, որով իւր միտքն ու ձեռքն այլ և այլ արհեստից բաւական վարժութիւն մը կը ստանան, առանց դժուարութեան և անմիջապէս մտնելու համար արհեստական ասպարէզի մը մէջ,—բան մը որ շատ դժուար է մեր դպրոցներէն ելնող պատանեաց։ Կրնայ առարկուիլ թէ մեր երկրին մէջ այնպիսի կառարելագործեալ արհեստներ ալ չկան որք ապրուստի ապահով միջոց լինին մեր զաւակաց։ Բայց տարակոյս չկայ թէ արդի անկեալ վիճակին մէջ իսկ մեր կարգ մը արհեստներ աւելի ապահով միջոց են ընտանիք մը պահելու քան վարժապետութիւն, գրագրութիւն, պետութիւնն, և նախարարութեան կը մնայ իւր վարանմանց և նուաղանց մեղադրանքը։

Կառավարական գործոզութեան այս անյաջողութիւն անշուշտ վերագրելի է Փարիզի ընդհանուր գաղթական Պ. Պուշէզի տարաձայնութեան, որ Պուլանժէ զօրավարն և համախոհները դատի ենթարկելու համախիտ չէր, և պաշտօնական եղաւ։ Իւր ձեռամբ կամ գիտութեամբ կ'երեւի թէ ընդհանուր գաղթականութեան գաղանիքներ գուրս ելած են, ինչպէս նաև վերջնական ամբաստադիրը, զոր գաղտնաբար օրէն յառաջ հրատարակելուն համար հանրապետական թերթի մը դատի կ'ենթարկի։

Հանրապետութեան տեղ եթէ Կայսրութիւն կամ Թագաւորութիւն կենար, շատոնց դատի կ'ենթարկեր Պուլանժէ։ բայց Հանրապետութեան յատկանիշն է առաւելագոյն ազատութիւն տալ քաղաքական գործիչներուն, եւ բաղմաց համար ապացուցեալ չէ թէ Պուլանժէ ցայս վայր սահմանադրական յանցման սահմանէն դուրս ելած լինի։ Բայց մինչեւ իսկ եթէ Պուլանժէ գաղտապատէր մերակոյսն, չի հետաւորի թէ Պուլանժէականութիւնը խափանի։ Ցայս վայր Պուլանժէականութեան յաջողումը Պուլանժէ զօրավարին գործունէութեան շնորհիւ չէր։ Իւր լուռ և անպարտ կենալն աւելի նպաստեց իրեն։ Ինք իբրեւ բոզոքող դէմք մը կը կանգնի Հանրապետութեան դէմ, եւ բոլոր դժգոհք իւր շուրջ կը հաւաքին կամովին։ Այսպիսի մարդ մը կրնայ ներգործել բանտին խորէն ալ, և գուցէ մարտիրոսի դերն աւելի նպաստ իրեն։ Միայն թէ Պուլանժէ ինք բարոյական մեծ քաջութեան մը տէր լինել չի թուիր։ Իւր փախուստ անշուշտ վախկոտութեան պիտի վերագրուի։ Իւր կատարած դերն ստանձնող ոմն բանտարկութենէ և քաղաքական նահատակութենէ պէտք չէ խորշի՝ աւելի շուտ իւր նպատակին հասնելու համար։ Նապոլէոն Դի բանտարկութիւն է Սմբրաղպուրկ՝ անօգուտ չեղաւ իրեն։ Կայսրութիւնը բան չշահեցաւ դատի ենթարկելով և դատապարտելով Պուլանժէի այժմեան արբանեակն, զՀանրի Ռոշֆոռ։ Բայց անակնկալներու երկիրն է Ֆրանսա։ Զգուշանանք ապագայն գուշակելէ։ Եւ շատանանք դիտելով հետաքրքրաշարժ պայքարը զոր հանրապետական վարչութիւնն ոգի ի բռին կը մղէ Պուլանժէականութեան դէմ։

Փարիզ, 1 ապրիլ։ Պ. Տէրուլէտ, իբրեւ «Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան նախագահ», Ֆիգարո լրագրին մէջ յօդուած մը կը հրատարակէ, յայտարարելով թէ Հայրենասիրաց Դաշնակցութիւնը Պուլանժէ զօրավարին հետ համաձայնած է, բայց զօրավարն երբէք չէ վարած դիաշնակցութիւն։ Դաշնակցութեան անդամք զօրավարին կուսակիցներն են, ո՛չ թէ շղթաբերները։

—Փարիզ, 1 ապրիլ։ Ի Հավռ, ի պատիւ իրեն տուեալ հացկերոյթի մը մէջ, Պ. Անթուէն հանրապետական բոլոր խմբակներն հրաւիրեց ի հաշտութիւն հայրենասիրութեան հիմնն վրայ։ Միահնձան և պուլանժէական կառավարութիւնն մը հաստատման դէմ խօսեցաւ, և հերքեց այն զրոյց թէ հայրենասիրական նոր Դաշնակցութիւն մը կազմել կը խորհի եղեր։

—Վիեննա 1։—Կոմուհի Ժոզէֆին Ռատէցքի, թոռ Ռատէցքի Մարեշալին, ինքնասպան եղաւ բէվոլվերի հարուածով մը։

—Փեթերսպուրկ, 1։—Ռուսական նոր փոխառութիւնն յաջողեցաւ ամեն ակնկալութենէ դուրս։ Իբր վեց միլիառ ֆր. ստորագրեցաւ։

—Փարիզ, 1։—Նիսէ կը ծանուցուի թէ Վիլֆրանշերկի Բարլ Ա. թագաւորը կաթուածի հարուած մ'ունեցաւ, որոյ հետեւանօք երկար ժամանակ ինքզինք կորոյս։

—Փիլիպէէ կը ծանուցուի թէ ապրիլ 2ին հոն շատ մը ձերբակալութիւնք տեղի ունեցան Ռոպոէ լրագրին գրաւման հետեւանօք։ Զերբակալելոց մին, փաստաբան Քիրով, ներսերն աքսորեցաւ, չգիտցուիր ո՛ւր։ Սոֆիայէ եկած հրամանաց վրայ կատարեցան այս խստութիւնք։ Մանչվեան տարբերն ուր Ռոպոէի միակ թերթը տպուած էր, գրաւեցաւ 30 տպիչներէ, չհաշուելով քննիչներն եւ քարտուղարներն։ Ոստիկանութիւնը տպարանին ամեն կողմը խուզարկեց, ձեռագրեր և փոքձեր գտնելու համար։ Բան չգտնելով, տպարանին մարդիկը բանտ տարաւ, անօրէնին զան։ Դրաչարք հետեւեալ օրն արձակեցան։

—Պ. Զանքով ըսեր է Սանդոպոլին Պելկրատի թղթակցին։ «Միրանիտտ խչան պարտի դիտալ թէ չի կրնար Պուլկարիոյ գահուն վրայ մնալ։ Որչափ երկար մնայ հոն, այնչափ խայտառակ պիտի լինի իւր անկումն։ Փոխանակ Պաթէնբերկեան իշխանին ընթացքն ընդօրինակելու, պէտք է հետեւի Միլան թագաւորի ընթացքին, իշխանութիւնն յանձնելով այն կուսակցութեան ձեռքն որ կը վայելէ ժողովրդեան վստահութիւնը։—(Պ. Զանքով կը մտնայ թէ սերպ ժողովրդեան ընտրեալ ներկայացուցչաց մեծամասնութիւնն արմատական էր, և Միլան հրաժարելով տեղի տուաւ Արմատականներուն, մինչ Պուլկարիոյ ընտրեալ ներկայացուցչաց մեծամասնութիւնն ընդունած է և կը պաշտպանէ զՄերտինանտ իշխան։)—Պ. Զանքով, Զարին հետ տեսակցելէն ի վեր, համոզուած է թէ Ռուսիա ընտրելի չունի Պուլկարիոյ իշխանութեան, այլ ապառ պիտի թողու Պուլկարներն՝ իրենց յարմարագոյն երեւցած անձն ընտրելու։ Պ. Զանքով կը յարէ թէ Ռուսիա պաշտպանն է, և ինք որ 30 տարիէ ի վեր կը հետեւի ազգային զգացման, ռուսատեցութենէն հրաժարած և ռուսասէր եղած է։ (Մծ. Օրէնդրել.)

—Հռոմ քաղաքն 4 0/0 փոխառութիւն մը կնքեց 1,200,000 անգլ. ոսկւոյ Տէյլ Պանքէն և Համպրօ և Որդիք դրամատունէն 100ին 93 1/2ի։

—)(32)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

—Աքանչելի կերպով, սիրե՛լի կոմս Տիկին Տիւքուտրէյ ի սկզբան մեզմէ աւելի գողակար էր։ Դրան առջեւ հարկ եղաւ որ մղենք զինքը ներս մտցնելու համար, հէգ կին։ Մօռխի վրայ իր յաւալ բերած ներգործութիւնը մոգական եղաւ։ Եւ յետոյ սկսաւ երգել։ . . . Դուք որ երգամոլ մըն էք, սիրելի կոմս, կ'ուզէի որ լսէիք զինքը։

—Ինչպէ՞ս, երգո՛ց, հարցուց Պ. տը Մօնժիւռու բոլորովին զարմացած։

—Այո՛, «Ռօմէօ և Ժիւլիէդ»ի մէկ երգանակն։ Օմպրա Աւդրէն։ կ'երեւի թէ այս այն եղանակն է զոր կ'երգէր Մօռխի, երբ Մօռխ կը սիրաբանէր իր մտ. վան զի, այդ եղանակը լսելով, խելքն տղան հոգի կ'առնուր, իբր թէ այդ չքնաղ երգչուհւոյն բերանէն ելնող սքանչելի եղանակները կանք պարգեւէին իրեն։ Ա՜հ, սիրելի կոմս, կը յայտարարեմ ձեզ թէ կ'ըմբռնեմ որ երիտասարդ մը յիմարաբար սիրահարուի այսպիսի կնոջ մը։

—Եւ նոյն իսկ ծերունի մը, ըսաւ Լէօն տը Վ. որ երգուած էր առիթ չփախցընել կոմսը խայթելէ։

—Բայց, այս ամէնուն մէջ, կը խոստովանիմ թէ, չարունակեց տիկին տը Պառթէլ. զիս զարմացնող և ինձ անհաւատալի երեւցող բանն այդ կնոջ Մօռխի նկատմամբ ունեցած խստութիւնն է։ զիրար հասկնալու այնքա՛ն յարմար երկու անձնաւորութիւններ։ անհաւատալի է այս։

—Ուրեմն, հարցուց Պ. տը Մօնժիռու աշխոյժիւ, Մօռխ ըսաւ թէ Ֆէրնանտ ընդդիմացած էր իրեն։

—Եթէ ընդդիմացած չըլլար, կարծեմ թէ տղա յուսահատութենէն չպիտի հիւանդանար։

—Ներեցէ՛ք, տիկին, վրայ բերաւ Լէօն տը Վ. սակայն կրնայ ըլլալ որ ընդհակառակն խզում մը յաւալ բերած ըլլայ այն արդիւնքը զոր կ'ուզանք։

—Խզո՞ւմ մը, և ի՞նչ պատճառաւ յարաբերութիւնները խզած կրնայ ըլլալ զաւկիս հետ։ Իրմէ աղէ՞ղը պիտի դաներ, ըսէք խնդրեմ։

—Իրաւունք ունիք, տիկին։ սակայն ամէն կապակցութիւնք սրտով չեն ըլլար։ կան ալ որ հաշուով կ'ըլլան։

—Հաշի՞ւ . . . ։ Ո՛հ, պարոն, դուք տիկին Տիւքուտրէյը չէք ճանչնար, եթէ կը կարծէք թէ հաշիւը . . . ։ Ես ժամ մը ի վեր կը տեսնեմ զինքն և ինքզինքիս նման վստահ եմ իր վրայ։ Տիկին Տիւքուտրէյ շահանդիր կին մը։ Բնա՛ւ երբէք, պարոն։

—Վերջապէս սա ճշմարիտ է, տիկին պատասխանեցի, ըսաւ Լէօն տը Վ. թէ Մօռխ անդթաբար մերժուած է եւ մերժուած այն վայրկենին յորում կոկսէր նոր մտերմութիւն մը։ Այժմ, հաւանականութիւնը սա է թէ իր յաջողը խզում մը պահանջած ըլլալու է։

—Եւ ով է այդ ամենազօր յաջողը, հարցուց տիկին տը Պառթէլ։

—Ո՞վ գիտէ։ Դու գ'տե՞ս, Ֆապիէն։ Դուք գիտէ՞ք, պարոն կոմս։

—Ինչպէ՞ս կրնամ գիտնալ այդ տեսակ բաներ պարոն։

—Այէն պարագայի մէջ, եթէ դէպքերը ձեր ըսածին նման տեղի ունեցած են, ասի ապացոյց մըն է թէ խզի տէր է նա։ Շատ մը կանայք այն դասակարգէն որում կ'ենթադրես թէ կը պատկան, կը խոստանան եւ խոստումին չեն պահեր։

—Այո՛, այո՛, ըսաւ Լէօն, սիրոյ մէջ երբեմն այսպէս կը պատահի . . .

—Թողո՛ւմ որ տիկինը չարունակէ, ընդմիջեց կոմսը։

—Արդ, երբ երգեց, եւ սքանչելի կերպով, պէտք է խոստովանիլ, անկողնոյն մօտեցաւ։ Ցայնժամ զաւակս, զինքը վերբարձն տեսնելուն եւ հոս մնալու յօժարելուն հիացած . . .

—Ինչպէ՞ս, ճշմարի՞տ հոս պիտի մնայ, հարցուց Պ. տը Մոնժիռու մտահոգութեամբ։

—Այո՛, պարոն։ այնքան ճշմարիտ որ իր խուցն առաջնորդեցինք զինքը։

—Ի՜նչ կ'ըսէք, տիկին, այս տեղ, այս տան մէջ պիտի բնակի։

—Ո՞ւր կ'ուզէք որ երթայ։ պանդոկը։

—Մօռխի հետ միւնոյն յարկի՞ն տակ։

—Բանի որ ինք պիտի բժշկէ տղան։

—Բժշկե՛լ, գոչեց կոմսը։

—Այո՛, պարոն, բժշկել։ ես միակ տղայ մը ունիմ եւ կ'ուզեմ պահել զինքը։

—Հապա՛ եղբօրդո՞ւսարս, տիկին։ Հապա՛ Բլօթիլ՞ը։

—Բլօթիլը ալ միակ ժառանգն մը ունի եւ պարտի պահել զայն։

—Սակայն, տիկին, մոռացեցէք միանգամ թէ աշխարհ ի՞նչ պիտի ըսէ։

—Աշխարհ թո՛ղ ուզածն ըսէ, պարոն։ Աշխարհի չէ որ սկրահարուած է իմ զաւակս, աշխարհ չէ որ պիտի երգէ նոա Օմպրա աբրա-ֆա եղանակը։ Տոքթորն իր գեղագրին մէջ գրած չէ թէ աշխարհ պիտի տան անոր։

Անտարակոյս վիճաբանութիւնն աւելի եւս պիտի սաստկանար կոմսին և տիկին տը Պառթէլի միջեւ, երբ կառքի մը ձայնը լսուեցաւ, և հիւրանոց գտնուողները դեռ ժամանակ չեին ունեցած տեսնելու թէ ո՛վ էր եկողն և հրամայելու որ չընդունին զայն, երբ սպասաւոր մը դուռը բացաւ և ծանոյց տիկին տը Նէօյեի գալուստը։

Այս անուն որ կարդես կը համապատասխանէր Պ. տը Մօնժիռուի կասկածներուն այն վայրկենին իսկ որ կ'արտայայտէր զայնս, տիկին տը Պառթէլը գուռնատեցուց։ Կոմսն ինքն իսկ ո՛չ նուազ շուարման մը մատնուեցաւ։ սակայն տիկին տը Նէօյեի ազգականուհի մը ըլլալով, այլ եւս զինքը չընդունելու ժամանակն անցած էր։

ԺԱ.

Տիկին տը Նէօյեի քսան-չորսէն քսան հինգ տարեկան կին մըն էր, որ երեսուն տարեկան կ'երեւէր։ բարձրահասակ, նիհար, խարտեաշ, աւելի բարոյականի մասին անշորհք քան ի ֆիզիկականին։ այն կարգի արարածներէ մին որոց դէմ ընազդմամբ հակակրութիւն մը կ'զգայ մարդ, որում սակայն ամէնուրեք կը պատահի և որոց ձեռքէն չկրնար ճողոպրիլ, անդամ մը որ պատահած է անոր։ Երիտասարդութեան բոլոր հրապոյրներէն և կանացի բոլոր շնորհներէն զրկուած, իր ամէն գործոց շարժառիթն էր նախանձն, իր խօսակցութեանց գլխաւոր յատկանիշը կը սիրէր պերճութիւնն ու ներկայացումը։ բայց, թէպէտ մեծ գերդաստանէ մը սերած, իր հարստութիւնն, աւելի քան մրջակ, չէր ներեր նմա այս կէտին մէջ գոհացում տալ ինքզինքին։ Արդէն, միշտ յարձակող, սակայն ամէն ժամանակ հարուածներուն ազդեցութենէն զերծ, անպատիժ կը մնար ամենայն սովորութիւններն ամենախիստ կերպով դիտելով։ ենթարկուած չըլլալով բնաւ հրապոյրի մը տեղի տալու վտանգին, անգութ էր ամէն անոնց համար որք կը համարձակէին առ ոչինչ գրել նախապաշարումներն և կամ յօգուտ ընկերական բարուց հաստատեալ սահմաններն անցնիլ։ Ամենամեծ արհամարհանք մը ցոյց կուտար հարստութեան եւ գեղեցկութեան համար, երկու բաներ որոց ամէնէն աւելի կը նախանձէր, ուստի հարկ էր վաւերական ազնուականութենէ մը սերած ըլլալ որպէս զի հաճէր իր մտերմութեան արժանի համարիլ զքեզ։ Ինազդումն սքանչէլապէս կ'առաջնորդէր տիկին տը Նէօյեի, եւ հաղուագիւտ բարեբաստութեամբ մը, մասը վերջին վրայ դնել կուտար նմա։ Վերջապէս այն արարածներէ մին էր որոց հպումը վշտով մը կ'զգանք։

Իր ժամանումն ի Ֆօնթենէյ, այն պարագայից մէջ յոր կը գտնուէր տիկին տը Պառթէլի ընտանիքը, տեսակ մը ապէտ էր Այսու հանդերձ ներկայք պարտաւոր էին ինքզինքնին զսպել և շուարում ցոյց չտալ։ Սակայն, տիկին տը Պառթէլ որքա՛ն ալ ճարտար ըլլար հիւրեր ընդունելու խարերայ արուեստին մէջ, եւ թէպէտ ժպտուն դիմաք յառաջացաւ դէպի նորեկ տիկինն, այլ սա՝ մէկ ակնարկով անոր դիմաց վրայ նշմարեց դժգոհութիւն մը որ դէպ կերպով աքօղուած էր։

—Ա՜հ, սիրելի ազգականուհիս, ըսաւ տիկին տը Պառթէլն համբուրելէ յետոյ, գէշ վայրկենի մը վրայ կը հասնիմ։ Իմ ներկայութիւնս կը նեղէ զձեզ, ապահով եմ։ եկած էի միասին ճաշելու։ բայց կը խնդրեմ, եթէ աւելի եմ, վանեցէ՛ք զիս։

—Երբէք աւելի չէք դուք, մանաւանդ այստեղ, քա՛ջ գիտէք, սիրելի տիկին, պատասխանեց պառնուհին։ Ուստի մի՛ հրաժարիք ձեր խորհուրդէն եւ մեզ հետ կեցէք, խնդրեմ։

Սրանք մոռած վայրկենին, տիկին տը Նէօյեի ակնարկ մը ձգած էր հոն գտնուողներուն վրայ և զինքը մնալու դրդող պատճառը ճի՛շդ այն եղաւ զոր յաւալ անցուցած էր մեկնելու կամք կեղծելով։

(Շարունակեալ)

—ՍԸ-ՌՈՒՐ անդլ. լրագրին Պերլինի թղթակիցը կ'իմանայ թէ «դերմանական խմբակն յանձնառու ընկերութիւն մը կը հաստատէ Փոքր Ասիոյ երկաթուղիները շինելու համար, և ի Ֆրանքֆորթ «Անատոլեան երկաթուղւոյ Ընկերութեան» հետ համաձայնութիւն մը կնքուած է 470 քիլոմէթրօ գիծն երկու կէս տարւոյ մէջ շինելու.»

—Զարն Ալէքսանդր Նէւսքիի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը տուաւ Եգիպտոսի Խեդիվին և զանազան պատուանշաններ շատ մը եգիպտական պաշտօնատարներու, Սերդիոս մեծ-դքսին ու մեծ-դքսուհւոյն ի Դահրիզ գրած նքեղ ընդունելութեան առթիւ.

—Թուռ իւր ապրիլ 1 թուով կը ծանուցանէ թէ նոյն օրը Բոնթուառ Լէնքոնթի հաշուեյարդարք ներկայացուած են առ Պ. Ռուվիէ՝ զանազան դրամատնից ներկայացուցիչներն որք ընկերակցած են Բոնթուառի ընկերութիւնը նոր հիմանց վրայ կազմակերպելու համար. Նոր ընկերութիւնն օրինական դոյութիւն չպիտի ունենայ բայց եթէ բաժնետերց ընդհանուր ժողովն հաստատուելէ ետքն. Նոյն հաշուեյարդարք խորհրդակցութիւն մ'ունեցան նաև Ամերիկայի պրղնձի հանքերուն ներկայացուցչաց հետ.

—Անցեալ տարի մարտի վերջը Մեստաղաց Ընկերութեան բաժինք 1,075 (հազար եօթանասուն հինգ) ֆր. էին, մինչ այժմ 15 ֆր. են միայն. «Փարիզի և Սորբոնի Նահանգաց Դրամատունն» (Banque de Paris et des Pays Ras) 6էն 8 միլիոն ֆր. կորուսեր է պրղինձի գործէն. Բայց և այնպէս բաժին գլուխ 40 ֆր. շահ բաշխեց.

—Հարիւրամեայ ֆրանսայի դիւանական Պ. Շեվրէօյլի որդին, Պ. Հանրի Շեվրէօյլ, նախկին դատաւոր, 69 տարեկան հասակին մէջ մեռաւ ի Փարիզ, բայց այս տխուր եղելութիւն իւր հօրմէն ծածուկ պահուեցաւ. Պ. Շեվրէօյլ ինք քաշառողջ է, և կառքով ամեն օր դուրս կ'ելնէ, մանաւանդ Էյֆէլի աշտարակին շինութիւնը դիտելու, որուն գիտնական տեսութեամբ շատ կը շահագրգռուի.

—Աւստրիոյ մէջ պարգևաւոր թուղթերն արդիլուց օրէնքը մարտ 30ին կայսերական վաւերացումն ստացաւ, և քիչ օրէն Պ. Թիսայի նախարարութիւնն ալ համնման օրէնք մը պիտի մատուցանէ Հունգարիոյ Խորհրդարանին. Կը հաստատուի մեր անցեալ աւուր թուով յայտնուած կարծիքը թէ այս նոր օրէնքին պատճառաւ ի մէջ այլոց օսմ. երկաթուղւոյ պարտատոմսք մեծագանակ գնուած են Վիեննայի շահագիտաց կողմէ, իբրեւ նիւթ ապադայ շահագիտութեան. Հետեւապէս, երկաթուղւոյն բարձրացումը տեւական կ'երեւի.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս առաւօտ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուեցաւ մեզ ի հրատարակութիւն հետեւեալ շրջաբերականն որ յառաջիկայ կիւրակէ պիտի կարդացուի մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց մէջ և յառաջիկայ թղթատարով պիտի ղրկուի նաև ի գաւառս.

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ԲՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՂ ՀԱՄՕՐԷՆ ՎԻՃԱԿԱՑՆ. ողջոյն և օրհնութիւն առ Դերապետիւ Առաջնորդս, Աւագնորդական Տեղապահս և Փոխանորդս, Վանահարս, Քարոզիչս, Աւագերիցունս, պատուարժան Թաղական Խորհուրդս եւ առ համօրէն դասս եկեղեցականաց եւ ժողովրդականաց կալ մեալ ի Հայրէն եւ ի խնամս Սուրբ Հոգւոյն, Ամէն.

Ամենեցուն եկեղեցեաց՝ որ ի մէջ Պատրիարքութեան սահմանի ի Մայրաքաղաքիս և ի Վիճակս, գիտուն լիցի՝ զի Վահան Տէր Մինասեան՝ երբեմն կրօնաւոր Վարդապետ, անստուեալ պատուիրանի մերում և որոշման կրօնական Ժողովոյս մերժեաց երթալ մեկուսանալ ուրեք ի մի ի մենաստանաց Ազգին, ուր հրամայեցաւ գնալ ի զգաստութիւն և յապաշխարութիւն հրապարակեալ և լի գայթակղութեամբ գնացիցն.

Թէպէտ և բազում քաղցրութեամբ և երկայնամիտ համբերութեամբ զառաջինն կամեցայ և կարգի և ի պայմանի կրօնաւորական և եկեղեցական սահմանցն պահել և ինքեան յօժարութեամբ յանձնառու և հնազանդ առնել ապաշխարութեան կենաց և համօրէն պատճառանացն ներողութեամբ ունկն տալով հրամայեցի Փոխանորդարանի զի որ ինչ խնդիր առաջի հանցէ իբրեւ ի կարգադրութիւն անձին առանձին պիտոյից վաղվաղակի կատարեսցի, համայն և այնպէս արհամարհեալ զմերով անչափ երկայնամտութեամբ սիրեաց մեալ ի մեղապարտ վիճակի իւրում՝ քան անսալ պատժոյ և խրատու զգաստութեան.

Վասն որոյ ցաւագին տրտմութեամբ հրատարակելով՝ թէ Վահան Տէր Մինասեան՝ ոչ եւս է վարդապետ և քահանայ՝ պատուիրեմ ամենայն եկեղեցեաց զգուշանալ ի նմանէ, չընդունիլ զնա՝ ոչ յեկեղեցիս և ոչ ի տունս անգամ, մինչեւ ամիսփեալ ժողովոցդ զանձն իւր ի վանս ուրեք և զգաստացեալ անդէն՝ դարձցի յուղղութիւն և յարեալցի վերստին հրամանաւ Պատրիարքարանիս ի կարգ իւր առաջին՝ յորմէ զրկեաց և ընկեց զանձն իւր անսահման ժամանակաւ.

Ողջ լերուք ի Տէր
ՊՕՂՍԻՈՆ ԲԻՇԱՊ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՊՈՍ

Տուեալ
ի Պատրիարքարանի Հայոց ի Կ. Պոլիս
ի 23 Մարտի 1899 ամի ի թիւ. 230

ԵՕԹՆԵՐԻՆ

Եօթն ազգայինք որք են Քրիստոսասուր էջ. Ղազարոսեան, Մկրտիչ էջ. Մէզլուլեան, Պօղոս էջ. Թորգոմեան, Աւետիս էջ. Սուքենեան, Ռ. էջ. Պէրպէրեան, Յ. Գուրգէն էջ. և Գր. էջ. Վարդանեան չորեքշաբթի օր ներկայացած են Քաղ. Ժողովոյ բանակցելու համար Մեծիսեղեկ Սրբազանի «Թիւառակութեան» գործին համար. Սոյն ազգայինք կ'առաջարկեն որ Ազգ. Վարչութիւնը թոյլատրէ Մեծիսեղեկ Սրբազանին պատարագել և քարոզել. ի փոխարէն Սրբազանն ալ Պատարագի մէջ կաթողիկոսի անունը պիտի յիշատակէ «բարեփոխեալ բանաձեւով». Քաղ. Ժողովոյ Վահր. Ամենապատ պէյը կը պատասխանի թէ Պատարագի մէջ կաթողիկոսի անուան յիշատակութեան խնդիրը կրօնական խնդիր ըլլալով Քաղաքական Ժողովոյ չպատկանիր ադոր վրայ խօսիլ, և ո՛չ ալ ազգային հարցերուն միջամտութեանը հարկ կայ.

Սոյն պատասխանին վրայ վերոյիշեալ եօթն ազգայինք այլ ևս Քաղ. Ժողովոյ հետ գործ չունենալով, միայն Ս. Պատրիարք Հօր հետ կուզեն բանակցիլ. Նորին Սրբազնութիւնը զիրենք կը հրաւիրէ առանձին սենեակ մը և կուզէ տեղեկանալ անոնց առաջարկին. Կը պատասխանեն թէ Մեծիսեղեկ Սրբազան ԷՆԷՐԳԻՈՆ ընելով պատարագի մէջ պիտի Բարեհաճ յիշատակել Մակար կաթողիկոսի անունը, բայց չպիտի ըսէ «Ես առաւել զեպիսկոպոսապետն Ռէ», այլ պարզապէս «զեպիսկոպոսապետն» և ո՛չ ալ «զպատուական Հայրապետն ամենայն Հայոց» այլ «զՏէր Մակար կաթողիկոս».

Սրբազան Պատրիարք Հայրը զայրացմամբ և զայրոյթով կը ըսէ այս տարօրինակ առաջարկը, կը յայտարարէ թէ՝ ինք եպիսկոպոս, Պատրիարք եւ Փոխանորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, կարող չէ թոյլատրել որ նշանակեց մը իսկ փոփոխուի յիշատակութեան վաղեմի եւ աւանդական ձեւին մէջ.

Երէկի Մաղ-Գէչ էջիսեարի մէջ կը կարդանք.

«Կ'ըսուի թէ Դեր. Մեսրոպեղեկ Սրբազանի կուսակիցք, իբրեւ թէ կառավարութեան հանրագիր մը մատուցանելով պիտի խնդրեն որ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին իրաւասութեան ենթարկուին, իրենց համար ասա եկեղեցի մը յատկացուի, մանաւորաբար Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, և Կիլիկիոյ Աժեն. Ս. Կաթողիկոսին կողմէ քարոզիչ մը կարգուի.»

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօնական Ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ ընդ առենապետութեամբ Դեր. Խորէն Արքեպիսկոպոսի և զբաղեցաւ կարգ մը անհատական խնդիրներով.

Ժողովն, ի մէջի այլոց, ընդունեց Ս. Սահակայ և Մեսրոպայ տօնը կատարելու համար Ազգային Ժողովոյ կողմէ յղեալ առաջարկն և որոշեց անոր գործադրութեանը մասին խորհրդակցիլ Ուսումնական Խորհրդոյ դիւանին հետ.

Ժողովը, Զատկական տօներու առթիւ իւր նկատերը դարձուցաց մինչև Նոր կիրակի.

* * *

Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրն անձնական տարութեան պատճառաւ ներկայ չգտնուեցաւ Կրօնական Ժողովոյ երեկի նստին.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կ'իմանանք թէ Դարակէօմրիւկի Յանձնաժողովն իւր վերջին նստին մէջ գործադրական եղրակացութեան մը յանգած է եկեղեցական վարժարանի խնդրոյն վրայօք. Յանձնաժողովը կառաջարկէ եկեղեցական վարժարանը բանալ Արմաշու Զարխարան Ս. Աստուածածին վանուց մէջ և մինչև որ հրկիզեալ վարժարանը վերաշինուի, գործածել վանուց տրամադրելի մէկ մասը. Նորոգութեան և կահաւորման ծախքերը հոգալ Նուիրատուութեամբ, և վարժարանին պահպանութեան յատկացնել Արմաշու վանքին և Դարակէօմրիւկի եկեղեցւոյն հասոյթները.

Յանձնաժողովը կը յուսայ թէ այս միջոցներով հնար կը լինի գտնել երեսուն աշակերտ պահել.

Յանձնաժողովոյ սոյն առաջարկութիւնը մնդրամսոյն տեղեկագրով մը պիտի մատուցուին Ամէն. Ս. Պատրիարք Հօր և Կեդրոնական Վարչութեան.

Երուսաղեմայ Պատր. Փոխանորդ Սէֆէրեան Դեր. Սիմէոն Արքեպիսկոպոս և Պատրիարքարանի թարգմանչին Բարեուղար Խայատուրեան Կարապետ էֆէնտի երէկ մասնաւոր հրաւիրմամբ Եմնական պաշտօնատունն երթալով Նախարար Վահր. Յակոբ փաշայի ներկայացան և ինչ ինչ բացատրութիւններ տուին ի մասին Երուսաղեմի պարտուց հաշուական խնդրոյն.

Վահր. Միքայէլ էֆէնտի Մանիկեան պիւտճէի քննիչ յանձնաժողովոյ անդամակցութեան պաշտօնը չէ ընդուներ և հրաժարական զրկեր է.

Հանգուցեալ Յարութիւն Ամիրա Նուրատունկեանի դուստր եւ Պետրոս աղա Նիզամեանի կողակից

ՏԻԿԻՆ ՅՈՒԼԻՍ ՆԻԶԱՄԵԱՆ

այս առաւօտ կնքեց իւր մահկանացուն յՕրթագիւղ, ի ծերութեան հասակի, ի խոր սուգ համակելով Այրցեանս և Միրզոյեանց ընտանիքներն և իւր համայն ազգականներն.

Հանգուցեալն մարմինը փոխադրուած է ի Ս. Խաչ եկեղեցին Սկիւտարի ուր պիտի կատարուի յուղարկաւորութեան հանդէսն յառաջիկայ կիւրակէ, 26 մարտ, ժամ ճիշդ 5 ին, յետ առաւօտեան եկեղեցւոյ.

24 մարտ 1889

ԱԶԳ

Թաղոս Նարեկեան, Լուսաւորչեան, Արշակունեաց և Մեսրոպեան չորից վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնք կ'սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի 27 մարտ և կը տեւեն ցվերջ նոյն եօթնեկի՝ ամէն օր ժամ 8½ էն մինչեւ 4½ (Ր. Ե.).

Փոխադարձ Պատ. Ազգայինք և մասնաւորաբար ծնողք կարող են ներկայ գտնուիլ. ԱՐԹԱԿԱՆ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՆ
Բերայի Ազգային վարժարանաց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ

ԿԱՅՍԵՐԱԶՈՒՆ ԻՇԽԱՆՈՒՀԵԱՑ

Երէկ գիշեր կայս. պալատն մէջ չբեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ նոր վեսայներուն որք այս առթիւ արժանացան Վահ. Սուլթանի մեծարանաց. յաւարտ հացկերոյթին, կայս. հրամանաւ նոր փեսայներն, իւրաքանչիւրը պաշտօնական իսնամներու և պաշտօնեայներու ընկերակցութեամբ իրենց համար յատկացեալ ընակարաններն առաջնորդուեցան.

Հարսանեաց առթիւ կատարուած հանդէսները վերջացան երէկ գիշեր.

* * *

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Նախընթաց իրիկուն, կայսերազուն իշխանուհւոյ հարսանեաց հանդիսին առթիւ, ի պատիւ դեսպանական մարմնոյն տրուած հացկերոյթին վրայ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը կարդանք Լ. Հերալտի մէջ.

Մեծ ու փոքր Տէրութեանց բոլոր դեսպանք՝ ընկերակցութեամբ իրենց առաջին թարգմաններուն՝ ամէնքն ալ համազգեստիք, Եղլաբղի պալատն հասնելով, ընդունուեցան արարողապետ Միւնիր փաշայի կողմէ որ դահլիճ մը առաջնորդեց զանոնք. Քիչ յետոյ Վահ. Սուլթանն, որուն կը հետեւէին Մեծ-Եպարքոսն և Միւնիր փաշա, այդ դահլիճը մտաւ. Դեսպանք և դեսպանական գործակատարք՝ ներկայութեան կարգաւ՝ շարուած էին մէկ դծի վրայ և անոնց եռին՝ թարգմաններն. իսկ դահլիճին հանդիպակաց կողմը շարուած էին կարգաւ օսմանեան բարձրաստիճան հրաւիրեալք. Ն. Վահ. Սուլթանն Տէրութեանց ներկայացուցիչներու իւրաքանչիւրին ձեռքը սեղմեց բարի գալուստ մաղթելով անոնց և իւր գոհունակութիւնն յայտնեց զանոնք իւր պալատն մէջ այսպէս համախմբեալ տեսնելուն համար. յետոյ իւրաքանչիւրի Վեհապատուն որպիսութիւնն հարցուց.

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան, իբր երեցագոյնն դեսպանաց, յառաջ անցնելով խօսք առաւ և յանուն իւր և իւր պաշտօնակից ընտանաւորութիւններ մատոյց կայսերազուն իշխանուհւոյ ամուսնութեան առթիւ. Վահ. Սուլթանն, ի պատասխանի, քանի մը բառով շնորհակալութիւն յայտնեց եղած շնորհաւորութեանց ու բարեմաղթութեանց համար. յետոյ հրաւիրեց զանոնք սեղանի որ պատրաստուած էր դահլիճին կից ընդարձակ սրահի մէջ, Սեղանի վրայ, Ն. Վահ. Սուլթանն առ կողմն բազմեցաւ պարսկական դեսպանն և ձախ կողմն՝ աւստրիական դեսպանը. Նորին Վեհապատուութեան հանդէպ կը գրաւեր Մեծ-Եպարքոս Գեամիլ փաշա, իւր աջ կողմն ունենալով Ֆրանսական դեսպանն ու ձախ կողմը՝ անգլիական դեսպանը. Սեղանը վառաւորապէս զարդարուած էր և լի համադամ խորտիկներով. Սպասն, համակ ոսկի, Սուլթան Մահմուտի թուականէն մընացած է և կ'ըսուի թէ անոր նմանը չգտնուիր եւրոպական ոչ մէկ արքունեաց մէջ. Ճաշի միջոցին, կայս. նուագածուաց խումբն, որ մերձակայ սրահի մը մէջ կեցած էր, ընտիր կտորներ նուագեց անընդհատ. Վահ. Սուլթանը, սեղանի վրայ, իւր հիւրերուն հետ խօսակցեցաւ այն քաղցրութեամբ և ազնուութեամբ որ հիացում կ'ազդէ ամեն անոնց որք Ն. Վահապատուութեան մտերնալու պատիւը կ'ունենան.

Հացկերոյթէն յետոյ, Վահ. Սուլթանը սեղանատան կից դահլիճ մը գնաց ուր Վերսալն կարգաւ կեցան հրաւիրեալք. Ն. Վահապատուութիւն, իւր երկու կողմն ունենալով Մեծ-Եպարքոսն ու Միւնիր փաշան, դահլիճն շրջեցաւ և կանգ առնելով ուրախութեանց ներկայացուցիչներուն առջեւ մէկ մէկ սիրալիր խօսք ուղղեց իւրաքանչիւրին, յետոյ յարակից փոքր սրահ մը մտաւ հանդիսատեսելու. Այդ միջոցին, հրաւիրեալք ներկայ գտնուեցան նուագահանդիսի մը զոր տուին Գ. Պ. Արամաս, Զօնարա և Տալիա Բօյրը. Նուագահանդիսի սրահին մէջ ճոխ շքասեղան մը պատրաստած էր, զովարար ըմպելիներով, պաղպաղակներով և հարսանեկան շաքարեղէններով լի. Նուագահանդիսի միջոցին, Վահ. Սուլթանն Իւր մասնաւոր դահլիճին մէջ առանձինն առանձինն ընդունեց տէրութեանց դեսպաններն և յետոյ դեսպանական գործակատարներն, և իւրաքանչիւրին հետ խօսակցելէ յետոյ, նուագահանդիսին սրահը մտաւ երեք երեւելի արուեստագիտաց ունկնդրելու. Ն. Վահապատուութիւն յոյժ գոհ կ'երեւէր և չէր ծածկեր այն հաճոյքը զոր կ'զգար Իւր շուրջն համախմբուած տեսնելով բոլոր օտար Տէրութեանց ներկայացուցիչներն. Եւ արդարեւ դեսպանական այսպիսի համախմբում մը արտասովոր բան մին էր.

Ցաւարա Նուագահանդիսին, դեսպանք և իրենց հետեւորդք Բերա վերադարձան, ուղեկցութեամբ հեծեալ լիսնարարներու.

* * *

Զորեքշաբթի գիշեր, հացկերոյթէն յետոյ, դեսպանք փութացին իրենց շնորհաւորութիւններն յայտնել առ Պ. Օնու, գործակատար ռուսական դեսպանատան, որ նոյն օրն իսկ առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշանի արժանացած էր.

* * *

Երեքշաբթի օրն կայս. պալատ հրաւիրեալ անձանց մէջ, Վահ. Սուլթանի մասնաւոր մեծարանաց արժանացան Գ. Լէմոնիտաս Զարիֆի և «Բրէսի Լիմնէ» դրամատան տնօրէն Պ. Լէոն Լրմուան, որոց հետ մասնաւոր դահլիճի մէջ խօսակցեցաւ Ն. Վահապատուութիւն.

* * *

Երէկ գիշեր Թէվֆիկ Պաշի թաղապետական պարտէզը դարձեալ դրօշակներով ու լամպերներով զարդարուած էր. Պ. Բոսի Սէ-Լէյֆ թատերգութիւնը ներկայացուց, որում ներկայ գտնուեցան տեղացի և օտարազգի երեւելիք. Ընտիր նուագածուածքներ մը նուագեց անընդհատ. Պարտէզն, ուր հրաշալագեղութիւնք եղան, լի էր յոգնախուռն բազմութեամբ.

ԼՅՀԼԻՄ ՓԱՇԱ

Նախկին Մեծ. Եպարքոս Լյահէմ փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ լինելով ներկայ չգտնուեցաւ կայսերական իշխանուհւոյ հարսանեաց առթիւ նախընթաց օր ի կայս. պալատ տրուած հացկերոյթին. Վահ. Սուլթանն Իւր սենեկապահներէն Մէհմէտ պէյն Լյահէմ փաշայի ապարանքը զրկեց ի Գուրուչէշմէ և Ն. Բարձրութեան որպիսութիւնն հարցնել տուաւ.

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐՆ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Միլան թագաւորն երէկ առաւօտ յՕթել մ'Անկլեթէռ իւր ներկայութեան ընդունեց Թաֆֆին Կ. Պոլսոյ Թղթակից Պ. Կուարաչինօն և երեք քառորդի չափ տեսակցեցաւ նորա հետ. Իրիկուան դէմ Պոլսոյ կողմն անցնելով պատգամ մը բերաւ և ժամ 11ին Բերա վերադարձաւ.

Երէկ գիշեր Օթել մ'Անկլեթէռի մէջ Միլան թագաւորին կողմէ հացկերոյթ մը տրուեցաւ որում ներկայ գտնուեցան կայս. թիկնապահ Ահմէտ փաշա, սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչ, կիներ, աղջիկներ ու առաջին թարգմանն և դեսպանք ոմանք.

Միլան թագաւոր Ցունաց Պատրիարքարանը այցելելուն մեծ պատիւներով ընդունուեր և Պատրիարքարանէն երեսելուն Ցիներէն մայր եկեղեցին ինչնելով աղօթեր է.

* * *

Կայսերազուն իշխանուհիներու հարսանեաց առթիւ Նախընթաց գիշեր ի կայս. պալատ տրուած հացկերոյթի պահուն Արտաքին գործոց Նախարարութեան մէջթուպճի Միւնիր պէյ Վահ. Սուլթանին հրամանաւ Օթել մ'Անկլեթէռ գնաց և Միլան թագաւորին հաղորդեց Ն. Կ. Վեհափառութեան բարեւներն.

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ

Թաղապետութեան Զ. շրջանակին հաշուակալութեան դեր-տնօրէն անուանուեցաւ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան քարտուղարներէն Թահսին էֆէնտի.

Թաղապետութեան Դ. շրջանակին հաշուակալութեան դեր-տնօրէն անուանուեցաւ Զ. շրջանակի հաշուակալութեան նախորդ քարտուղար Ռիֆաթ էֆէնտի.

Թաղապետութեան Բ. շրջանակին հաշուակալութեան դեր-տնօրէն անուանուեցաւ Դ. շրջանակի հաշուակալութեան առաջին քարտուղար Մուամմէր էֆէնտի.

Սանիյէ Միւթէմիզ ատիճան տրուեցաւ Պոլսոյ Ազգ. Ազգային Սենեկի դեր-նախագահ Պատմաճեղագէտ Ֆէրիտ պէյի և Ազգ. Ազգային առաջին դատարանին անդամ Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտիի.

Սանիյէ Երկրորդ ատիճան Բերայի նախնական դատարանին անդամ Տատեան Վահրամ պէյի և Թաղապետութեան Դ. շրջանակի մալ մէմուրը Ալի Ֆատիզ էֆէնտիի.

—

Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի Մերակոյի անդամ Պ. Կիշառի.

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Զմիւռնիոյ հրէից խախամպաշա Ամրամ Բալտի էֆէնտիի.

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին զինուորական տան պաշտօնատարներէն կիսարժեի զօրավար Պ. Պոտէն.

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսայի գեղարուեստից նախարարութեան պաշտօնեայներէն Պ. Ուիլէմոնի.

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ադրիանուպոլսոյ երկաթուղւոյ կայարանին պաշտօնեայներէն Պ. Ռաբի և ֆրանսացի վաճառական Պ. Ժոլիֆ Բորթոլի.

Այլ և այլ կարգի պատուանշանք Ֆրանսայի քաղաքային ու զինուորական պաշտօնէից ոմանց.

—

ՍՈՖԻՏ ՓԱՇԱ

Արտաքին գործոց նախարար Վահր. Սոֆիտ փաշա, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած է և մէկ քանի օրէն պիտի սկսի յաճախել իւր պաշտօնատեղին.

Ն. Վահապատուութեան որդին Շերիֆ պէյ, զինուորական կցորդ Պրիւսէլի օսմանեան դեսպանատան, բարձրադոյն արտօնութեամբ նախընթաց գիշեր եւրոպական կառախմբով մայրաքաղաքս եկաւ իւր հայրը տեսնելու.

—

ԿԱԼՈՒՍԹԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Թուրք լրագրաց տեղեկութեանց համաձայն, կայս. հրամանաւ՝ 304 տարւոյ յետնեալ ամսթոշակներու և Սէհիմներու կարմինները պիտի ընդունուին ի հաշիւ կալուածական տրոց.

—

ՄԱՍԶԵՐՈՅԻ ՆԱԽՈՐԴ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Մարկիզաթի նախորդ կառավարիչ Ապտ-Իւլ-Գատէր փաշա, որ ինչ ինչ խնդիրներու առթիւ կը դատուէր Պետական Խորհրդոյ դատական ճիւղին առջեւ, անպարտ արձակուած է, որովհետեւ հաստատուած է թէ իրեն վերագրեալ ինչ ինչ արարք սոսկ զբաղապատութիւն էին.

—

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Երէկ Մէարիֆի պաշտօնատան մէջ տեղի ունեցաւ քաղաքային բժշկական վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտից տաքթորութեան վկայականներու բաշխումը. Կրթական նախարար Միւնիֆ փաշա անձամբ բաշխեց վկայականներն և այս առթիւ անախօսութիւն մը ըրաւ. Տաքթորութեան վկայական ստացան Մէհմէտ Միւմթազ էֆէնտի, Մէհմէտ Հիւսէյին էֆէնտի, Յարութիւն Յովհաննէս Փաշաեան էֆէնտի, Յակոբ Նէվրուզեան էֆէնտի, Բէթրօ Թէօտորիսի էֆէնտի, Բէնիֆաթ Ապտուլլահ էֆէնտի և Տիմիթրի Պոտոս էֆէնտի.

—

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Բ. Դուռն Աւանդական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յանձնած էր քննել այն ծրագրերը զորս ժողովի Իլիա և Մոլթան էֆէնտիք մատուցած էին ի Սուրիա երկաթուղի մը շինելու համար.

Արդ, ըստ տեղեկութեանց Մէ-բոլ-Վէրի, ժողովի Իլիան էֆէնտի՝ Հայփան ի Դամասկոս, իսկ Մոլթան էֆէնտի Պէրութէն ի Դամասկոս, երկաթուղի մը շինելու համար մենաշնորհ խնդրած է. ժողովի Իլիան էֆէնտիի առաջարկն յետ քննութեան տէրութեան շահուց համապատասխան դատելով թուղթերն Աւանդական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յանձնուած են հարկ եղած յանձնառագիրն ու պայմանագիրն կնքուելու համար. իսկ Մոլթան էֆէնտիի ծրագիրն ու առաջարկներն ընդունուած չեն.

—

«ԷՐԹՈՂՐՈՒԼ» ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ

Կայս. հրամանաւ Էրթողրուլ մարտանաւն, որով ծովային վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտք մարզանքներ պիտի կատարեն, ապրիլ ամսոյ վերջն Հնդկաստանի, Զինաստանի և Ճաբոնի ջուրերը պիտի ուղեւորի.

— —

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Մեծագանակ ապրանաց գողութիւն մը կատարուեր է այս օրերս յանձնակատարի մը (բոփիէնտէ) ձեռամբ. Պօղոս Հապիպ անուն մարդը յանձն առած էր անցեալ սրբազան Լոյսի շաբաթուան «Թօսոպ» գրիկ 27 բեռ ապրանք որք կը պատկանէին Մ. ...ի Մէնասէի անուն հրէին որ զանազան վաճառականներէ գնած էր զայնս, Ամբողջ ապրանաց արժէքն էր 700 անգլ. ոսկի. Շոգենաւուն մէջ տեղ չգտնուելով, նաւապետը չընդունեց ապրանքներն որք ցամաք հանուեցան Պօղոս Հապիպի ձեռամբ. Յօրերդ օրը, Ամրամ Մէռթիքեանս անուն ուրիշ յանձնակատար մը մաքսատան պահպանութիւնն հետ համաձայնած կամ զանոնք խաբած ըլլալով, բեռներն, իր հաշուոյն, անգլիական շոգենաւ մը փոխադրեց որ Կ. Պոլսէն կ'ազնէր, ցորէն բեռցած, Անգլիա փոխադրելու համար. Ամամ համաձայնեցաւ նաւապետին հետ որ Մալթա պիտի հասցնէր հոն հանելու համար այդ 27 բեռ ապրանքներն որք նշանակուած չէին նաւուն բեռնագրոյն մէջ. Կրուսի թէ նաւապետը կանխաւ 10 ոսկի ստացած է, թէև ստուգուած չէ այս տակաւին, և թէ 15 ոսկի ալ Մալթա ժամանելուն պիտի ընտանար. Համաձայնութիւնը գոյանալով, նաւը մեկնեցաւ և Ամրամ ալ միասին. Երբ վաճառականն իմացաւ իրողութիւնը, բողոքեց անգլիական հիւպատոսարանի որ հեռագրեց ի Մալթա և կը յուսացուի որ ձերբակալուի ընդ փոյթ. Մինչեւ չորեքշաբթի իրիկուն, նաւուն Մալթա ժամանման մասին լուր առնուած չէր.

(Լ. Հերալտ)

—Նախընթաց գիշեր քանի մը յանգուգն գողեր Թարլաբաշի փաշայի ապարանքը մտան ի Նիշան Թաշ և Ն. Բարձրութեան վեսայէն՝ Բէշտաշ պէյի խուցին մէջ պատուանշաններ և արժէքաւոր նիւթեր վրուցին. տակաւն կին մը արթնանալով յանկարծ, ձայն հանեց և գողերը խոյս տուին. ապարանքին ապասաւորները մինչեւ որ արթնցան, գողերն հեռացած էին.

—

Կ. Պոլսոյ և Ադրիանուպոլսոյ երկրագործական քննիչ Աղաթոն էֆէնտի երէկ Կէլիպոլուէն մայրաքաղաքս ժամանեց.

—Շապլին Գարահիսարի յոյն մեծատաղանդ Տ. Թէոդորոս երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ.

—Զեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգ ուղղած է բոլոր թաղերու իմամներուն և մուխթարներուն որ հարսանիքի, տաղերքի և այլ հանդէսներու առթիւ հանդէսք բազմութեամբ չհաւաքուին տանց մէջ ուր եւ է ցաւալի դէպքի տեղի չտալու համար.

—Գոնեաի նախկին տէֆթէրտար Սալիհ էֆէնտի անցեալները յանկարծամահ եղաւ.

—Երէկ և նախընթաց օր Զմիւռնիոյ և Պանտրմայի կողմերէն մայրաքաղաքս բերուեցան 1340ի չափ ոչխար.

Տես Դ. Երես Բրէնթանի ծանուցումը.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 3 ապրիլ

Պրուսէլէն ապրիլ 3 թուականաւ յայտարարութեամբ մը, Զօրավար Պուլանժէ կը յայտարարէ թէ իրեն դէմ ուղղեալ հալածանաց հանդէպ, ինք կը խուսափի քմահաճ դատաստանէ մը, դատական բացառիկ իրաւասութեան մը առջեւ (Ծերակոյտ), այլ թէ պիտի երեւի այն օրն ուր կոչուի բնական դատաւորներու առջեւ (և ոչ թէ Ծերակուտականաց), այսինքն դատաւորաց կամ երդուելոց առջեւ. մինչեւ այն ատեն, Պելճիոյ մէջ պիտի սպասէ որ ընդհանուր ընտրութիւնք հիմնեն բնակելի, պարկեշտ և ազատ Հանրապետութիւն մը.

Պրուսէլ, 3 ապրիլ

Զօրավար Պուլանժէ, ընդունելով պելճ խմբագիրներ, յայտնեց անոնց այն պատճառներն որք զինքն հարկադրեցին Պելճիա ապաստանելու. կը կարծէ թէ իր աքսորը կարճատեւ պիտի ըլլայ, որովհետեւ, ըստ իրեն, ընդհանուր ընտրութիւնք Ազգային կուսակցութեան յաղթանակը պիտի ըլլան.

Բարիզ, 4 ապրիլ

Երէսփոխանաց ժողովը, երկար վիճաբանութենէ մը և բուռն միջադիպերէ յետոյ, 20ի դէմ 355 ձայնով քուէարկեց Պուլանժէ զօրավարին դէմ դատ բանալու համար խնդրուած արտօնութիւնը.

Պուքրէշ, 3 ապրիլ

Նախարարութիւնն հրաժարական տուաւ.

Հռոմ, 3 ապրիլ

Աֆրիկա Սպէնցէրի մէկ հեռագրոյն նայելով, Հապէշստանի թագաւորը, Մենելիք թագաւորէն յաղթուելէ յետոյ, մեռեր է եղեր ճակատամարտին մէջ կրած վերքերէն.

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

—•—

ԲԵՐԱ, 22 մարտ 1889

Ազգ. երաժիշտ Արամ էֆէնտի Բերժշկեանի հեղինակած մի նոր երգը ընդունեցայ, որ է Մաղթանք ձօնեալ առ Ն. Վեհափառութիւն Սուլթան Համիտ Խան, Աբիկեան էֆէնտիի յօրինած խօսքերուն վրայ հեղինակուած, ձայնի և բիանոյի համար։ Գործին ընդհանրութիւնը կը պարունակէ քաղցրալուր եղանակ մը, արժանի ամէն գովեստից։ Խնդակցութիւնս յայտնելով հեղինակին սոյն յաջողութեանն համար, յապագային աւելի փայլուն ծընունդներ կ'սպասենք իւր գրչէն։

Տ. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԹԱՏԵՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՑԻ

Այս գիշեր՝ Լը Բրթի Տիւք
(LE PETIT DUC)
սիրուն օպէռէդն, ի նպաստ Նոր Թատրոնի համակրելի դեր-անօրէն Պ. Սալայի որ իրաւամբ արժանի է Բերայի թատերասէր հասարակութեան քաջալերանաց։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 մարտ
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ	
3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	110 5/8
3 » » » (վճռական)	110 1/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 90
» » » (վճռական)	22 97 1/2
Օսմանեան Քոնսոլիտէ	
Երէկ երեկոյ գոց. (Մէյ-մէյ) Սերի	16 39
Փօրսային գոցուելէն վերջը »	16 38
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	16 35
Կէս օրին »	16 35
ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ	
Երէկ երեկոյ	41 17
Այս առաւօտ	41 22
Կէս օր	41 10
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԻԼԹՈՅ	
Փոխառութիւն A. Սերի	27 30
» B. »	16 10
» C. »	35
ԲԱԺՆԵՑՄՈՒԹ	
Սօսիէթէ ժէնէրալ Առֆ. Լր.	4 25
Քրէտի ժէնէրալ Օսմ. »	9 5
Պանք տը Գոնս » »	7 20
Սօս. Շանժ է վալէօր » »	4 34
Թրամուէյ » »	465
Բուլկլի երկաթուղի Ֆր.	54 25
Օպլիկասիոն տը Բրէսրիթէ »	— —
Բաժնեթուղթ Լավրէսի »	109 1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ	
Օսմանեան ոսկի դրչ.	100
20 Ֆրանքոց »	87 38
Անգլիական ոսկի »	110 35
Իսպէրիալ »	91 10
Քրիմից »	51 15
Բուկլի Թղթադրամ »	8 44
» արծաթ »	77 25
Մէճ. արծաթ (տարբ.) »	168 20
Վէնցոյ »	103 30
Հինգնոյ »	103 30
Մէթալիք »	102 20
Թասֆիյէ »	7 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 4 Ապրիլ ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	8 9/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ	15 3/8
» » » գոցուեցաւ	15 3/16
» » » Ա	27 3/4
» » » Բ.	15 7/8
» » » Գ.	15 1/8
Օթոման 1871	90 3/4
Փոխառութիւն 1877	103
Պանք Օթոման	12
Ռուսական փոխառ. 1873	102 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ	89 3/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ	104 3/8
Տայրա Սանիէ	85 3/8
Տօմանիալ փոխառ. Բոշէլա	104 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 45
Վիէննա, 4 Ապրիլ երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 30
Օսմանեան երկաթուղի	27 10
Բարիզ, 4 Ապրիլ ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Լանթի 4 1/2 %	104 60
» » 3 %	85 27 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ. բացուեցաւ	15 45
» » » գոցուեցաւ	15 42 1/2
» » » Բ.	15 50
» » » Գ.	15 40
Օսմանեան երկաթուղի	55 50
» Իզմիրի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	553 75
Գրէտի Լիոնէ Դ. կ.	665
» Յունէթ	1220
Գանդուսա տ'Իսպանիէ	127 50
Սուէզի ջրանցք	2230
Ռուսական 5 % 1877 թ.	— —
Իտալական Ռանթի	96 15
Սպանիական (արտաքին)	75 3/8
Եգիպտական միացեալ	455
Բրիօրիթէ Թիւրք	437 50
Հելլենական 5 %	450
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 25

—

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 4 Ապրիլ ժ. 10 ի. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	85 18 3/4
Օսմանեան քոնսոլիտէ	15 35
Եգիպտական	454 37 1/2

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 4 ապրիլ

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պարտաստ մետալադրամ—	
Նուազում—անգլ. ոսկի	50.000
Պանքնոթք ի պահեստի—յաւելում—անգլ. ոսկի	508.000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ. ոսկի	849.000
Պահեստի դրամոց համեմատաւոր թիւնն յանձնառութեանց հետ—	39·09 %

ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՒԶԷՆԻՃԵԱՆ

(Ռոդոսէն)

Միհրան էֆէնտի Սիւզէնիճեան, ոսկերիչ ի Պոլիս Նուրի Օսմանիյէ մզկիթին դէմ թիւ 2, ճարտար արհեստաւոր մ'է և պարկեշտ եւրեան դիմող յաճախորդք գոհ կը ձգեն ամեն կերպիւ։ 393 1—3

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

ԱՃԹԱՊԱ, 8 մարտ

Եօթն տարի յառաջ Վարդանեան ընկերութեան ձեռօք հաստատեալ այս վարժարանի տարեկան հրապարակային հանդէսը տեղի ունեցաւ ամսոյս առաջին օրը, որ միանգամայն ընկերութեան 22րդ տարեդարձն էր։ Ս. Եկեղեցին զարդարուած էր խմասալից վերտառութիւններով, գեղանկար պատկերներով։ Հանդիսականաց հոծ բազմութիւն մը կը լնուր Ս. Եկեղեցին և Այնթապի Հայոց երեք կրօնական հասարակութեանց ընտրելագոյն ներկայացուցիչները փայլ կուտային հանդիսին։

Բացումը տեղի ունեցաւ մի եռանդալից մաղթանքով վասն կենաց մեր Վեհափառ Սուլթանին։ Առենախօսական մարզանաց չորս մրցակիցներէ արտասանեալ հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն եւ անգլիերէն հատուածներէ յետոյ, չորս ընթացաւարտք խօսեցան իրենց աւարտական ճառերը, որք խորին տպաւորութիւն գործեցին և ընդհանուր գովեստից արժանացան։ Աւարտական ճառերուն յաջորդեց վերջին բարեմաղթութիւն մ'ալ ի դիմաց ընթացաւարտից։

Հուսկ ուրեմն, վարժարանին Տնօրէն Վահան էֆ. Քիւրքճեան, ընթացաւարտներու վկայականները բաշխելով եւ պարգային պատշաճ յորդորներ կարդալով հանդերձ, համառօտիւ ներկայացուց կրթարանին եօթնամեայ տեղեկագիրը, յորում բացորոշ կը տեսնուէին ամէն զոհողութիւնք որք ի գործ դրուած էին։ Սոյն տեղեկագրի մէջ կարի շահեկան էին նպաստից մանրամասնութիւնները, զորս թուելով մի առ մի Տնօրէն էֆէնտին, շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր նիւթական եւ բարոյական աջակցութեանց նկատմամբ։ Վարդանեան Ընկերութիւնը վարժարանին համար եօթն տարուան մէջ 100.000 ղրշ. ծախսած էր (օսմ. ոսկին 125 ղրուշէն)։ Սոյն գումարը գոյացնելու համար հաստատուն եկամուտ մը չէ ունեցած, այլ կատարեալ վստահութիւն մը, զոր վայելելով ազգային կողմէն, յաջողած է մանաւանդ վերջին տնտեսական տագնապներու մէջ, անխափան շարունակել սոյն կրթարանը.

Թէ Վարդանեան Ընկերութիւնն իրաւունք ունի բարերար ճանաչելու Մեծ. Նազարէթեան եւ Ղազարեան էֆէնտիները, կը յայտնուի այս առթիւ եւս։ Նազարէթեան էֆէնտին, Ընկերութեան գլխաւոր հիմնադիրն եւ վարժարանի շինութեան առաջին շարժառիթն, վերջին աննպաստ տարւոյ մէջ անմիջական խափանումէ կ'ազատէ Վարդանեան կրթարանը հզօրապէս գործակցելով Ղազարեան էֆէնտիին, որոյ առատաձեռնութիւնը չափելու համար բաւ է թուանշաններուն դիմել։

Կը նշանակեմ ի տարեւ Վարդան կրթարանի եօթնամեայ հասոյթ 100.000 ղրուշի գլխաւոր մարմանութիւնները։

Աչակերտաց ծնողներէ գանձուած	44000
Մեծ. Ն. Նազարէթեան էֆ. ի շնորհ. տարուան նպաստ	12500
Մեծ. Գ. Ղազարեան էֆէնտիէ եօթը տարուան նպաստ	19375
Մեծ. Ն. Նազարէթեան էֆ. ի շնորհ. Այնթապի Ազգ. մնտուկէն	5563
Վարդանեան Ընկ. մնտուկէն	3320
Սանդուխ ողբերգութեան ներկայացումէն հասոյթ (1885 ին)	3000
Ֆրանսի. ուսուցման համար նպաստ	2990
Մեծ. Գ. Եաղուպեան էֆ. ի նպաստ	2375
Մեծ. Կ. Նազարէթեան » »	2000
Մեծ. Ն. Նազարէթեան էֆէնտիէ ուրիշ առթիւ	1250
Մեծ. Ց. Նազարէթեան էֆէնտիէ աղքատ ուսանողաց համար	1000
Մեծ. Նազարէթեան եղբայրներէ	1000
Մեծ. Վ. Քիւրքճեան էֆէնտիէ	1250
Հետեւեալ Մեծ. էֆէնտիներէ	
Ա. Արսլանեան. Գ. Պապիկեան (Աչօտի). Գ. Սիւլահեան. Թումա Վասիլ. Իլիաս Հինտիէ (Հալէպ). Կ. Ամէմեան (Հալէպ). Հ. Թախթաճեան. Մ. Զընոզեան (Կեսարիա). Մ. Թոփճեան, Ց. Այվազեան (Կեսարիա). Ց. Բասմաճեան (Եգիպտոս). Ց. Քէնտէրեան (Բաղէշ). Ց. Սահակեան. Ս. Մուղալեան (Սեբաստիա)։ Գումար 3077։ Ընդհանուր գումար 100.000 ղրշ։	

Տեղեկագրոյն մէջ ջերմագին շնորհակալութիւն կը յայտնուէր նաեւ այն ազգայնոց համար, որոնք գրքեր եւ լրագիրներ նուիրած են վարժարանին։ Սոցա մէջ առաջին տեղը կը բռնէ Միացեալ ընկերութիւն, զոր մասնաւոր շնորհապարտութեամբ չեշտեց Վ. Քիւրքճեան էֆէնտին, իբր պաշտպան ճանաչելով Վարդանեան կրթարանին։ Միացեալ ընկերութենէ յետոյ խորին շնորհակալութիւնք յիշուեցան Մեծաշուք Իշխան Լուսինեանի մեծաքանակ նուէրն։ Գրական նուիրատուներու կարգէն են Հայր Եղիշէ Վ. Դուրեան, և Տեարք Ց. Վէմեան (Իզմիր), Տոքթ. Մ. Իւթիճեան էֆ., Ե. Տէմիրճիպաշեան, Գ. Պաղտասարեան, Յովհ. Ֆէրիա էֆ., Նազարէթ Հիլմի էֆ., Ա. Պիպէճեան և Մ. Միրզախորեան։

Վարդանեան կրթարանին մէջ ձրիապէս դասախօսած են այլ և այլ յարգելի անձնաւորութիւնք, որոց գլխաւորներն են. Մր. Զարլը Բիկա, մին Ամերիկեան Գոլֆի ֆրօֆէսորներէն, Փիլիպոս էֆ. Սարգիսեան և Սարգիս էֆ. Սամուէլեան։

Վարդանեան կրթարանը եօթն տարուան մէջ ունեցած է սասն ընթացաւարտներ, որոց կը վաճառականութեամբ և կը ուսուցչութեամբ կը պարապին և 2ը կը հետեւին բարձրագոյն ուսմանց։

Տեղեկագրի ընթերցումէն յետոյ խօսեցաւ Բրոֆ. Ց. Դրիգորեան և վերջին մաղթանքով մը հանդէսը փակեց Արժ. Տ. Մովսէս հայր ժամկոչեան։

Թվ ի՞նչ խորհրդածութիւններ կը ներշնչէ այս օրինակ յաջողութիւն մը կիլիկիոյ կրթական դաշտին վրայ, բազմաթիվ դժուարութեանց հանդէպ, հարկ չեմ համարիր թուել։ Տխուր հարկ մը միայն կը վճարեմ յայտնելով որ, փոխանակ քաջալերութեան՝ հալածանաց կենթարկուի այսօր այն ծանօթ մշակն ազգային լուսաւորութեան, որ այս ընկերութեան և վարժարանին հոգին է գրեթէ։

Ս. Ց.

ՏԵՐՏԵՐԸ

Ա.

Սիրական ազգի տունը մեր փողոցը լինելուն լաւ կը ճանչնամ զինքը։

Մանկութեան օրերը Եպրոս տուտուկ տունը վարպետ դայեր էր, և յաջողութեամբ աւարտեր էր նոյն վարժոցի ուսման ընթացքը. քերական, հեղարան, սաղմոս և մինչեւ ուսմանց ու գիտութեանց զէնիթը, նարեկը, յաջողութեամբ հասած էր։ Սիրականի հայրը թէպէտ տգէտ, բայց ուսումնասէր մարդ էր։ Նա ուզեց որ Սիրական իւր պարծանքը լինի, և երբ Եպրոս տուտուկի վարժոցի դասընթացն աւարտեցաւ, այն ատեն հայրը սկսեց զրկել զայն տիրացու Կարապետին, որուն համաւն իրը հայկարան՝ այն ժամանակները մեծ հռչակ ունէր։

Տարի մ'էր որ Սիրական կը յաճախէր տիրացու Կարապետի դպրատունը։ Սիրականի ձայնը շատ անուշ և դուրեկան էր, ուստի շատ անգամներ կարապետ պատուելին եկեղեցի կը տանէր զայն, շալիկ կը հագցնէր, դպրութիւն ընել կուտար։ Յառաջադէմ էր այդ հիւղին մէջ Սիրական, իսկ հռչակաւոր էր իւր «Ա.յոսդասք»։ Միւս կողմանէ կը յառաջադիմէր նա իւր դպրոցին մէջ։ Օրինակի մը վրայ նայելով կարող էր գրել. տաճկական թուանշանները կը ճանչնար, կը կարդար ու կը գրէր. իսկ քերականութիւնը ծայրէ ի ծայր աւարտելով երկրորդ անգամ վերսկսէր էր։

Իսկ Ստեփան աղան, Սիրականի հայրը, կը հրճուէր իւր որդւոյն յառաջադիմութիւնները լսելով։ Աչխարհք իրենն էր։ Բայց երկար չեղաւ իւր ուրախութիւնը. մի կարճատեւ հիւանդութիւն գերեզման գլորեց զինքն՝ ամբողջ ընտանեաց հոգն իւր կնոջ վրայ թողլով։

Բ.

Բաւական տարիներ անցեր էին այդ օրէն ի վեր։ Հօր մահուանէն յետոյ իւր մայրը մի հայ արծաթագործի քով զայն աշակերտութեան էր տուեր։ Աշխատեր, աքներ էր Սիրական, նախ խալֆ և ապա վարպետ էր հռչակուեր իւր արհեստին մէջ։

Մայրն, որ իւր ձեռագործներով ապրուստ էր հայթայթեր, մնացեր էր իւր որդւոյ, չվայելեց իւր աշխատանաց արդիւնքը։ Մահն ի հանդիպ կոչեց տառապեալ կնոջ։

Սիրական ամուսնացաւ։ Այս նոր կենաց ընթացքը չփոխեց իւր զուարթ բնաւորութիւնը։ Դարձեալ նոյն Սիրական աղան էր, որ մինչեւ գիսեպանի դռները փակելու ազդարարութիւնը չլսեր չէր ելլեր սեղանի առջեւէն, և տուն դառնալէն վերջը պատուհանի առաջ նստած նոյն զուարթ ձայնն էր որ իւր «Տար հէյ մէտէ՛թ»ով օրերը մոռնալէն արձագանգ կուտար։

Գ.

Հինգ զաւակաց հայր, մէկ կողմանէ ընտանեկան ծանր բեռը, միւս կողմանէ գործի էսոսոռիէնը 45 ամեայ Սիրական աղայի քամակը կորացուցեր էին։ Կը տեսնէի թէ այդ խեղճը վաղ բարի լուսին ինչպէ՛ս երեսը խաչակրնքելով դռնէն դուրս կ'ելլէր և գիշերուան ժամը երկուքին կամ քիչ անցած տուն կը վերադառնար խոշոր տոպրակով մը բեռցած։ Ամէնքն այդ խեղճ մարդուն ձեռքը կը նայէին. բայց նա իւր փարա մը չունեցած օրն անգամ ետ չէր մնար դիմեպանին իւր ընկերք այցելութենէն. իսկ եթէ՝ դրամ չունէր. — ի՞նչ վնաս, գինեպանն անոր կը հաւատար. իւր 28 տարուան գոչ-պէրէն էր։ Նոյն իսկ Սիրական աղան, թէ և մարդու հաթ ուտող չէր, բայց աւելի շատ կը զինուեր ո՛և է մէկուն փարան ուտել՝ քան գինեպանին։ Առանցմէ զատ ուրիշ պատճառ մ'ևս կար Սիրական աղայի խորը չկորոնելու. իւր յստակ, ուժեղ ձայնը, ֆիւզէնները, Բէյէրլիներն այնպէս գրաւած էին գինետան յաճախորդաց մեծագոյն մասի սիրտն, որ նոքա ո՛չ մի պայմանով չէին համաձայներ Սգավրիի ընելէլէ սեղանը թողլով ուրիշին երթալու։ Սիրական աղան օրւոյ բաժակի մէջ կը տեսնէր համարեա իւր ամբողջ գոյութիւնը։ Ժամանակ մը կը խմէր իւր զուարթ բնաւորութեան աւելի փայլ տալու համար, հիմակ ալ կը խմէր իւր մոռահոգութիւնն և վշտերը մոռնալու համար։ Շարունակ կը խմէր։

Դ.

Ս. Յակոբայ շաբաթ գիշերն էր։ Թէպէտ և ընդունուած սովորութիւն չէ անուան ծննդեանցմէ հրաւէր կալ, բայց ոսկերիչ Յակոբ աղան վաղօրօք կրկին և կրկին խնդրեր էր Սիրական աղային, որ չի գալիք չընէ, ընտանեօք ներկայ լինի իւր անուան ծննդեանցմէ, յայտնելով որ առանց Սիրական աղայի երեկոյին անհամ պիտի լինէր։ և նորա գալուստն աւելի ապահովելու համար յայտարարել էր որ Իզմիրէն ընտիր մասգիա բերուցած է։ Յակոբ աղային խմբին կուտրել չէր ըլլար։ Նա իրր առեւտրական մարդ ծանօթ էր շուկային մէջ իւր գործունէութեամբ։ ասոր հետ միասին նա ազնիւ մարդ ալ էր, դպրոցին հոգաբարձու և Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ։ Հետեւաբար Սիրական աղան տեսակ մը ստրկութեամբ հնազանդեցաւ։

Ժամն երեքն էր երբ Սիրական աղան իւր ընտանեօք Յակոբ աղայի սրահէն ներս կը մտնէր։

—Օ՛ օ՛ օ՛։ գոչեցին հանդիսականքը միաբերան։

Սրահն, որ հակառակ իւր չքեղ կահաւորութեան իւր հիւրերով միասին տխրութեան մէջ թողուած էր՝ Սիրական աղայի մուտքով կարծես ցնծութեան։ Ամէն գէմք տրամադրուեցաւ ուրախանալու. ամէն ըսելիք սրբուեցաւ զուարթ կատակներ լսելու։ Հրաւէրներ ամէն կողմէ, ամէն անկիւնէ տեղացին։

—Սիրական աղա՛յ, հոս հրամմեցէք։

—Սիրական աղա, քովս եկուր։

—Մանկլէն քով եկէք, Սիրական աղա։

Խնդիրը ատն տերը լուծեց, որ առաւ Սիրական աղան իւր քով նստեցուց։ Մի քանի անհամբերներ հարիւ «բարի եկաք»ն արտասանած էին մեղմօրէն յիշեցուցին Սիրական աղային որ «ոկսի»։ Բայց Յակոբ աղայի լուրջ հայեացքն ամէն բերան լռեցուց։ Նա քաջ գիտէր որ մինչեւ Բագոս ինքը չարբեցաւ, Սիրական աղայի բերանը չբացուիր։ Հետեւաբար այդ խնդիրները Սիրական աղան մի անել դրութեան մէջ դնելէ ուրիշ բանի չէին ծառայեր։ Տանտիրոջ հրամանաւ կարգադրուեցաւ որ երիտասարդները սրահին մէջ մինչեւ որ իրենք քիչ մը դէշէլէնդ ըլլան։ Պարն սկսան։ Յակոբ աղան ալ Սիրական աղային հետ անոյշ անուշ խօսքի բռնուեցաւ։ Խօսակցութեան գլխաւոր առարկան «դէշ ժամանակ»ը, «քէսատութիւն»ը «նեղ վիճակ»ն էին։ մանաւանդ Սիրական աղան այնպէս կը նկարագրէր իրենց առուտուրի անկեալ վիճակն և իւր ընտանիքով ծանրաբեռնուած լինելն՝ որ ամէն լսողին սիրտը կը մորմոքէր։ Յակոբ աղան կ'ունկնդրէր աչքերը դէպի յատակ, յօնքերը վեր բարձրացուցած և ոտովը ճակտին կնճռոտները կը շիներ։ Ցանկարծ վերցուց գլուխը, բարեգուշակ ժպիտը կը փայլէր իւր դէմքին վրայ և լի բաժակ մը առաջարկելով Սիրական աղային հատատատ ձայնով մը ըսաւ.

—Խմէ՛, Աստուած ողորմած է։

Դեռ բաւական ժամանակ խորհրդաւոր կերպով երկուքին մէջ շարունակուեցաւ խօսակցութիւնը։ Այդ միջոցին ի՞նչ խօսուիլը մենք չգիտենք. միայն սա ակներեւ էր որ Սիրական աղան բոլորովին օգնոյ անձնատուր էր եղած և դէմքը կը փայլէր արտասովոր ուրախութեամբ։ Այդ գիշեր մինչեւ առաւօտ հիացուց հրաւիրեալներն իւր գեղցիկ ձայնով և խնդալէն ճաթեցուց իւր հաղար ու մի բէյէրլաներով։

Ե.

Ս. Յակոբայ ծոնէն յետոյ քիչ օրքիչ օրեր անձեր էին, երբ *** թաղին մէջ լուր տարածուեցաւ թէ Թաղ. Խորհուրդը կրօնական ժողովոյ մի խնդրագիր ներկայացուցեր է, որով Սիրական աղայի քահանայացումը կը խնդրէր։ Այս խնդիրն այդ միջոցակ եւ թմբած թաղի օրուան նորութիւնն էր։ Թմբածը, քնածը սթափեցընելու հասար փոխանակ դիմելու մեկ, ցնցող, եղեկարական այժ՝ կը հրաւիրուէր մի գեղգեղող սոխակ՝ թմբած ամբոխի քունն օրորելու համար։ Ամէն դիմէն մէկ մէկ ձայն կը լսուէր այս մասին։ Որ մէկը չէր հաւատար այս լրոյն. որը սովորական «իրա՞ւ կ'ըսես»ով կը բաւականանար. որը «Անանկ է նէ վաղը ելլամ ես ալ տէրէբ ըլլամ»։ որն ալ «Էյ չէ՛, չիտակը, Սիրական աղան տէրտէրութեան ըսէր է» կ'ըսէր խղճի ամենայն հանդարտութեամբ։

Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Յակոբ աղան, որ առաջին անգամ այս խորհուրդը յղացեր և առ այս համոզեր էր իւր ընկերակիցքը, հոգեկան մեծ բերկրութեան մէջ էր. որովհետեւ մէկ քարով երկու թռչուն կը զարնէր։ Ա. կ'ազատէր Սիրական աղան իւր անտանելի նեղ դրութենէն։ Բ. եկեղեցւոյն կ'ընծայեր մի քահանայ որ նշանաւոր էր իւր ։։։ փառաւոր ձայնով։

Զ.

—Աստուած Գէորգովը հաստատ պահէ՛։

—Կարծես թէ տէրտերութեան համար ստեղծուած է։

—Յակոբ աղան լան մը ըրաւ որ հիշ չի պիտի մոռնանք։

—Դիմաս քի ժամերնիս քիչ մը ուրախ մնաս։

—Իրաւ է, ժամը կ'անցնի կ'անցնի կը խօսեցնէ կոր։

—Մաշալա՛հ, մաշալա՛հ, վերաբերուն, մօրուքը, ինտո՞ր ալ վայրեր է։

Նախկին ատծաթագործ Սիրական աղան կամ այժմեան հովիւ Տէր Պետրոսը նոր աւարտեր էր իւր առաջին ։։։

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — **"ՓԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ ի Լնտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, ասկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կամ ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, զոր ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԱՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սամատիոյ խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։ 31

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ... Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և տոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՂ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրջենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէք—Գաբու, Ցօռկիստոխ խան.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ, եւրոպական առաջնակարգ դրամատուներ ցոյց պիտի տրուին անոնց, որք Ընկերութեանցս վերայ տեղեկանալ կը փափաքին։ 36

Une des Curiosités de PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant 591 gravures (modèles inédits) pour la SAISON d'Eté, dont l'envoi est fait *gratis* et *franco* contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde
Le catalogue indique les conditions d'envoi.

Interprètes dans toutes les Langues à la disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.

ՄԻ՛ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՇՑԱԼԵՍԻ

ՍԻՆԿԵՐ

Ամերիկեան գործարանի մեքենայներն ի ԶԱԼԱԹԻԱ, Եւրոպէք Գալաբրը՝,
120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ. ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Մինկէ»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

Վ. ՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբ-Բոլան) 71

Խմբագիր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՀԱՅԶԱՄԻՍՈՐ ՏԻԿՆ ԱՆՆԱ ՔՍԵԼԱԿԻ ՄԱՔԻ ՍՊԵՂԱՆԻ

Այս ապէզանին Պիւտապէշթի մէջ երկար ատեն ի վեր համբաւաւոր եղած է եւ քիչ ատենի մէջ արմատն չափազանց աճեցնելու և զօրացնելու յատկութիւնն ունի։ Կը բուժէ նաեւ մարդի և մարթի ամեն տեսակ հիւանդութիւններն։

Սոյն ապէզանիին այս անգամ յատկապէս բերել տուած լինելով,

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Օգիրլար պազը թիւ 33 Անթուան Տէվլէթեան դեղարանը, Նոյնպէս Պահէք գարու Օսմ. պահականային դէմ դեղավաճառ Գէորգ Աբրեանի և Գալաթիա Վայվոտայի պահականացին դէմ Միսիս Լէֆթերի և Բերա Թագսիմի մօտ Գոմմանթին Վուչինոյի դեղարանները, ինչպէս նաեւ գիւղական դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 390

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մէկ այս մաքերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ եւ է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳԾԻՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սովորական կամ կարմիր մաքերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ոչ միայն գեղեցկագոյն է հնարաւորինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մաքերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշագիր կիսողն ի դերև հանել։ Կը կանգնէ հերաց անկումը, զլուխը կը մաքրէ, թեփ կ'ոչնչացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Որուան երերցնել գործածելէ առաջ և փաթը քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ ագ հեղուկին մէջ թրջած բամբակով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցուցէք զանց, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջեն։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոչնայ։ Բոլոր մազերը մէկ շարաթով, ամենը մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կերպայ։ Անգամը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, գոյնն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մարմրին և պիտերուան համար։ Պէտք չկայ գործիք լաւ գործածութենէն առաջ կամ ետքը բնականաբար վերկին դէպ ի ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ։ Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալեղով, ապա գլուխն քսելու է այդ ներկն մէջ թթենատիպ թրջուած սրբանց մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԱՆԴՆԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԼՐՄՈՒՆՏ ԳԷՐՈՒԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վայվատ, Պահականացին քով, կայարան Գալաթա-Նիշանի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Գալաթիա։ 77

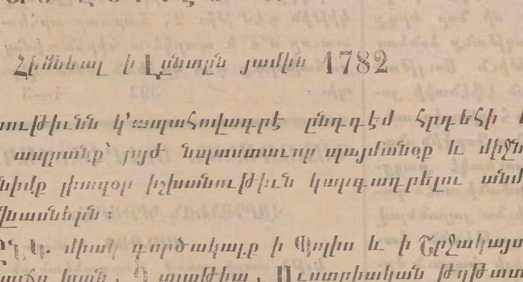

ԱՌԱՐԿՈՒԹԻՒՆ 1884 ԿՈՐՈՎ.

ՖՍՖԱՏՈՒԻՆ ՏՈՖԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին յսան եւ հինգ տարուան մէջ ապրուցուած է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՓԻԱԿ ԳԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուժի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զանազանութիւն, առնական կարողութեան վատնումս կորուստ, եւ առնական այլ երեւոյթներու կորուստներ եկած ամեն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ցաւերն եւ տրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց ցաւերը, ուրեան ընկնելու ընդարձակումները, ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապառումը. կը կասեցուցէ վնասակար դեղերու եւ է կորուստ երբ տառապ եկած է և է պատճառէ։

Զգալին տարբերութեան եւ սոր հետեւանց մէջ այս գեղին ազդութիւնն անմիջական և միայն է։ Մեր ամենազանազանութիւնն զգացու մեր եւ սիրանիչ կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արդիւնքեամբ մը։

ՏՈՖԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸՆ Զգալն հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մտնելով կենսական նիւթորեան տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեղրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տարվեմ կու եւ տարդ առաջարկութիւն մը այնպէս որ կարելի է լրոյր պարտականութիւններն կատարել վստահութեամբ եւ զոհունակութեամբ։ Անարատ է, կը զտէ եւ կը ճաշակին արիւնն եւ նոր առաջարկութիւն կուտայ ուղեղին, ցաւին դրութեան եւ մարմնոյ։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ցաւին դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաջողմամբ եւ կորուստներն եւ զատարկութեան զգացումն մ'որ վարժութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կրուսած էր։ Մարդուութիւնն վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Ակնոց պաշտօնը կանոնաւորապէս կատարուի։ Գրեանց ընթերցանի հանդարտ եւ կարգաւոր։ Գործերը կ'ակամ լինայ, շրջունքը կը գունանային, աչքերը լաղանն կ'լինին մարդը պայծառ եւ առ ի գոյն մ'կ'ուառնու, մազերը այլ կ'սատանան։

Զգուշանալ տարբերութիւններէն։ Տարբեր լարտրի ճանաչ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է սրանմեն զիշերուն մէջ որ բրիտանական լաս ատարութեան գրասէր կը կրնան տա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne. London. England, գրան փոքրագրեան։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է ապատանի մարդասէրս եւ ֆոսֆատար կեղծել։

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լեգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, ֆոսֆոնեան եզապէլ-լա-Գաճոլիք պատուանշանին։

ՃՇՄԱՐԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մարթ մինչեւ իւրը խոտիպանով զտեալ. Գ. Շեւրիէ ասց հիւանդութեան տարբերութիւն հոմ և հոս, մանաւանդ ստեղծելով անոր բա. մէջ յատկութիւններն։

Ամբողջ ազգագրիս բժիշկք կը նախընտրեն զայն ամեն անասնոցներն։

ԵՐԿԱԹԱԽՕՁՈՒՆ

Գ. Շ. ոչ իւր գլուխ կատարելագործած է. փոքր ոչ ֆէրով Մարթ ձիան երկարատարան իւրմէ պատրաստուելով։ Հանկատարապէս յաւելման, իւրը դիւրաբերը մարսուելի և բնաւ պնդութիւն չպատճառուելու։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկարատարան պատրաստութիւններն և յաջողութեամբ կը գործածուի թոքախտ, Պրոնշիթի, Վատառութեան և նոյն համար։ Մանաւանդ կը յարմարի ատարակարմ անձանց։ 84

Ընդհանուր գործակալ՝ Ն. ԹԷՕՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Միւսոյ դեղարանի մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԵՎՐԻԷՍ կապարաշ ԳՈԳՈՅԻ ԳԻՆԻ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՒ Գ ՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պեօյուք Միւլէթ խան, միջադրարին թղթատարատան վերայ յարկ

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրինոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ դարձնուին և սակը ետ կը տրուի ղեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի՝ տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար, կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաառաջեց հիւանդութիւն, հազ, խրոխտ, յամառ հազ, խոյ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մարթի հիւանդութիւնք, որքեան, սպիտակ զաշտան, ընդհանուր տկարութիւն և այլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքներու զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։ Օրուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահաւետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իրաւ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այս իւղերն ուրիշներուն չեն ճառաներ բայց մնայն ստամոքսը ընդունայն զգալու և հոմնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ. Մասնան և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շնչերով կը ծախուի։ Գնահատելի հօկի անուանը և Բարիզի բժշկական Ակադեմիան քիմիական զարգացումներ Դ. Լ. ըսէ՝ հօքի թիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի մէջ կրնկնին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուտայի և այլ Դուսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 1883 տարուայ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի ծորիս ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթնեռուն վրայ Գաղիոյ կառաւարութեան մակնիշ պիտի գտնէք։ Ուստի այս մասին ուշադրութիւն դարձնելու է։

Գտնուելու է Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ։ Գ. Գ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ, Գալաթիա։ 226

VÉRITABLE SOLUTION
D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(*Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.*)

DOSE : Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՀԱՐՄԱՆԵԿԵՆ ԾՈՎԱԿԱՓՈՒՆՔ,

ԳԵՂԵՑԿԱՅՈՒՆՈՎ, ՄԵՐՄՆՈՑ ԳՈՅՆԵՐ, ՄԻՀԱՏ ԾՈՎԱԿԱՓԹԻՒ, ՄԻՀԱՏ ԹՈՒՐՔ։

Ընդամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Ուրիշին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուքները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցուցնէ։ Ընչետ կ'ընէ մարթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաւերը, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրոտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ այս ամեն բանով անկարելի կ'ընէ մնասուելիք թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Խարիզ ու Նիւ Եորք։ Ներկաւորուի սարքիչներու, անոյշ իւղագործներու և անդղեցի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ֆ. և Ն. Քանիքը եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Խոմեն Քարաւանա, Գալաթիա, Եւ ալ Քարտերիմ 95 և 97. Բիւ չիբեան Եկբարց քով 77 Լամի խանը—, 31 Եկեղի Ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Բաշտանի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։ 61

ՄԻԱԿ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԱԼՈՐԻՓԷՐՆԵՐՈՒ

Հ. ԼԱՆԺ

24, Բերլէրդ դաղար, 32, Մահմուդիէ խաղ

ՎԱՌԱՐԱՆՔ ԵՒ ԾԽՆԵԼՈՑՔ
Նորոգութեան առարկայք

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՁՄԻԼԻՆԵՐ
Կրակարանի վերաբերեալ մանր առարկայք

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, ձուլածոյ և թափծու երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ
Ամեն տեսակ գործիք—Երինուած ամիրեթ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑՔ
Տատանոցք-Կշռորդք-Յորենի կշռորդ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՃՈԽ ՀԱՒԱՔԱԾ Ո ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ՌԻՒԹ ԿԷՊԻՐՉ ՎԻՆՆԱ

ՃԱԽՃԱՊԱԿԻՒ, ԹԱՓՕՒԼ ԷՆ.

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 91